

Museo Leikin
kestävän kehityksen ohjelma
YMKA Tuuli Uusikukka 12.11.2024

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Kestävän kehityksen työn järjestäminen ja osallistaminen.....	3
3. Lähtötilanteen kartoitus ja toteutus.....	3
4. Kestävän kehityksen ohjelma.....	4
4.1 Energian kulutus.....	5
4.2 Matkustaminen.....	5
4.3 Hankinnat.....	6
4.4 Materiaalitehokkuus ja jätteet.....	6
4.5 Vaaralliset aineet.....	7
4.6 Vedenkulutus.....	7
4.7 Työhyvinvointi, työturvallisuus, kehittäminen ja kehittyminen.....	7
4.8 Asiakslähtöisyys.....	8
5. Loppukartoituksen suunnittelu ja toteutus.....	8
6. Liitteet.....	9

1. Johdanto

Meille kaikille rakas maa planeetta on meidän ihmisten toimien johdosta kokenut kovia etenkin viimeisten parin sadan vuoden aikana. Historian ja kulttuuriperinnön asiantuntijoina meillä on tietoa ihmisten toimien seurauksista niin hyvässä kuin pahassa. Ihmiset ovat aiheuttaneet toisilleen ja muulle luonnolle paljon vahinkoa, mutta historian saatossa ihmiset ovat myös kehittäneet uskomattomia ratkaisuja ja keksintöjä. Elämme nyt aikaa, jossa koko maapallon luontoa uhkaa muun muassa kiihtyvä ilmastonmuutos ja luontokato. Uutiset säiden ääri-ilmiöistä, lajien sukupuutosta, ylikulutuksen kuormituksesta ja vesistöjen rehevöitymisestä ovat meille arkipäivää. Tulevaisuus saattaa näyttää tutkimusten ja uutisten valossa lohduttomalta, mutta menneisyyden asiantuntijoina voimme ehkä helpommin löytää toivon ja nähdä myös mahdollisuuden toisenlaiseen tulevaisuuteen. Ihmiskunta ja maapallo on selvinnyt uskomattomista vaikeuksista ja katastrofeista. Meidän tulee uskoa ja toivoa, että näin tapahtuu nytkin.

Ruusuinen tulevaisuus vaatii kuitenkin kaikkien meidän panosta ja työtä paremman huomisen eteen. Ilmastonmuutoksen pysäyttäminen ja kestävä kehityksen edistäminen on ihmiskunnan velvollisuus maapalloa ja kaikkia sen lajeja kohtaan. Museo Leikin tehtävä on kerätä, säilyttää, tutkia ja esitellä leikin aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä. Kerääminen ja säilyttäminen on kuitenkin turhaa, jos ihmiskunnalla ei ole tulevaisuutta. Kestävä kehityksen edistäminen on siis jo Museo Leikin museaalisen tehtävän kannalta elintärkeää.

Museo Leikin profiili vahvana lastenkulttuurin toimijana tuo myös oman erityisen roolin kestävä kehityksen toimien edistämiseen. Museo Leikin kävijöistä valtaosa on lapsia, joiden tulevaisuus näyttää uhkaavalta ja johon me nykyiset ja edelliset sukupolvet olemme syyllisiä. Meidän velvollisuus on muuttaa suunta, jos ei itsemme niin, nykyisten lasten ja tulevaisuuden lasten vuoksi. Museo Leikin tavoitteena on jatkuvien ja monipuolisten toimien kautta kasvaa kestävä kehityksen osa-alueita esimerkillisesti edistäväksi museoksi. Jotta voimme onnistua, tarvitsemme talkoisiin kaikki museon työntekijät. Rakennetaan siis yhdessä kestävämpi elämä, jossa koko maapallo voi hyvin ja leikki kukoistaa!

2. Kestävän kehityksen työn järjestäminen ja osallistaminen

Museo Leikissä kestävän kehityksen ohjelman toteuttaminen ja kehittäminen on koko työyhteisön asia. Museo Leikki on varsin pieni, viiden vakituisen työntekijän sekä noin kahdeksan osa-aikaisten oppaiden muodostama työyhteisö. Vähäisestä henkilöstöstä huolimatta pyritämme museota, jolla on suuri kiinteistö, isot kokoelmat, runsaasti tapahtumia ja suuret kävijäluvut. Arjen pyörittäminen vie valtaosan työajasta, joten kestävän kehityksen työn resursointi ja järjestäminen on haastavaa. Kestävän kehityksen työn toiminnasta vastaa Museo Leikissä etupäässä museonjohtaja ja ympäristövastaava. Vuonna 2024 Museo Leikin ympäristövastaavana toimii museolehtori Tuuli Uusikukka, joka valmistuu kulttuurialan erikoisammattitutkinnon ympäristökasvatuksen koulutusohjelmasta vuoden 2024 lopussa.

Parannuskohteita ja kehitysehdotuksia pyritään kuitenkin miettimään yhdessä osallistamalla kaikki vakituiset työntekijät ja toteuttamiseen osallistetaan koko henkilökunta. Museo Leikin kestävän kehityksen ohjelma on ajoittain päivittyvä dokumentti, johon tehdään lisäyksiä tarvittaessa. Museo Leikillä on käytössä Hiilifiksu järjestö -laskuri, jonka avulla museonjohtaja ja ympäristövastaava laskevat vuosittain museon hiilijalanjäljen suuruuden. Tavoitteena on, että hiilijalanjälki vuosi vuodelta laskee ja sen edistämiseksi museo noudattaa Museo Leikin kestävän kehityksen suunnitelman tavoitteita. Museo Leikin kestävän kehityksen painopisteet ovat sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden edistäminen. Näitä osa-alueita edistetään niin yleisö-, näyttely- kuin kokoelmatyössä.

3. Lähtötilanteen kartoitus ja toteutus

Museo Leikin kestävän kehityksen kartoitus toteutettiin käyttämällä Syklin valmista kartoitus pohjaa, joka on suunnattu kasvatusalan organisaatiolle. Kartoitus toteutettiin kokonaisuudessaan, joten se käsitti kaikki kestävän kehityksen ulottuvuudet. Kartoitus suoritettiin kesällä 2023 ja sen teki Museo Leikin ympäristövastaava yhdessä museonjohtaja kanssa.

Museo Leikki teetti kesällä 2023 myös hiilijalanjälkilaskennan, joka sisälsi energian, työaikaisen matkustamisen, työn ja kodin välisen matkustamisen, jätteet, hankinnat, palvelut ja tapahtumat. Laskennassa selvisi, että Museo Leikin merkittävin päästölähde on kaukolämpö. Museon tilojen kokoon nähden kaukolämmön tuottamat päästöt eivät olleet niin suuret. Tämä johtuu siitä, että Museo Leikin käyttämä Fortumin tuottama sähkö on 40%:sti uusiutuvilla energialähteillä tuotettua sähköä. Energian lisäksi palvelut ja tapahtumat sekä työpaikan ja kodin välinen matkustaminen ovat suurimmat päästölähteet. Laskennassa kävi ilmi, että Museo Leikin kaukolämmön aiheuttama hiilijalanjälki vastaa pienen kirjaston tai kahden kotitalouden lukuja.

Kestävän kehityksen kartoituksesta selvisi, että Museo Leikissä ei ole tehty lähes ollenkaan kestävän kehityksen teemoihin liittyviä suunnitelmia ja kirjauksia. Museo Leikissä toteutetaan kuitenkin käytännössä monia kestävän kehityksen tavoitteita. Kierrätysasiat ovat museossa varsin hyvällä mallilla. Museo Leikissä kierrätetään seka-, bio- ja energiajätettä sekä kartonkia ja pahvia, muovia, paperia, lasia ja metallia varsin tunnollisesti. Yleisötyössä etenkin sosiaalisen ja kulttuurisen kehityksen teemoja on nostettu opastusten sisältöihin ja keke teemoja on otettu huomioon myös näyttelyn sisältöjen suunnittelussa.

Yleisötyön työpajoissa ja tapahtumissa on myös otettu huomioon kestävän kehityksen teemoja niin aiheissa kuin materiaaleissa. Museo Leikissä otetaan kestävä kehitys huomioon myös hankinnoissa ja näyttelytoiminnassa. Turhia hankintoja vältetään ja tarvittavat asiat pyritään hankkimaan käytettynä ja käyttämään kierrätysmateriaaleja. Kartoituksen perusteella museolla on monia periaatteita ja toimintamalleja, jotka ovat kestävän kehityksen periaatteiden mukaisia ja pienentävät museon toiminnan vaikutusta ympäristöön. Yksi tärkeimmistä periaatteista on, että Museo Leikki kierrättää ja säästää materiaalisia resursseja lähestulkoon kaikessa museon toiminnassa.

4. Kestävän kehityksen ohjelma

Kestävän kehityksen kartoituksessa ja hiilijalanjäljen laskennassa kävi ilmi, että merkittävimmät osa-alueet ovat energiankulutus, joka vastaa noin 1% Museo Leikin kokonaisbudjetista ja hankinnat, joiden osuus on lähes 5% kokonaisbudjetista. Lisäksi laskennassa nostettiin yhdeksi päästöjen aiheuttajaksi työntekijöiden työmatkoista syntyvät päästöt. Nämä kolme osa-aluetta edustavat Museo Leikin ekologisen jalanjäljen merkittäväntä osaa. Energiankulutuksen hiilijalanjäljen laskemiseen panostetaan jo nyt kuluvana vuonna 2024 siirtymällä täysin uusiutuvaan sähköön. Hankinnat ovat näistä eniten yleisölle näkyvä osa-alue, joten hyvät valinnat ja niistä viestiminen saattavat vaikuttaa myös positiivisesti ympäristökasvatuksellisesta näkökulmasta. Kestävän kehityksen periaatteita on yleisötyön osalta noudatettu varsin hyvin. Museo Leikille on nyt luotu tämän ohjelman yhteydessä kestävien hankintojen ohjeet ja tulevien hankintojen kohdalla tullaan aina käymään ne läpi ennen uusien hankintojen tekoa.

Materiaalien kulutuksessa ja jätteiden käsittelyssä, vaarallisten aineiden käytössä ja vedenkulutuksessa Museo Leikissä toimitaan valmiiksi jo varsin edistyksellisesti, mutta niissäkin on kehittämisen tarvetta. Työhyvinvointi, työturvallisuus, toiminnan kehittäminen ja työntekijöiden kouluttaminen sekä asiakaslähtöisyys on myös hyvällä mallilla. Museo Leikin hiilijalanjälki tullaan laskemaan vuosittain ja samalla analysoidaan kestävän kehityksen ohjelman tavoitteet ja tehdään mahdolliset päivitykset. Laskennan ja ohjelman päivityksen tekee ympäristövastaava eli yleisötyön intendentti yhdessä museonjohtajan kanssa.

4.1 Energian kulutus

Kestävä Leikki museossa hankkeen myötä Museo Leikki toteutti kesän aikana 2023 museon hiilijalanjäljen laskennan. Siinä selvisi, että museon hiilijalanjälki on varsin matalalla tasolla verrattuna vastaavan kokoisiin kohteisiin. Museo Leikin merkittävin kasvihuonekaasujen päästölähde kaukolämpö, joka muodostaa käytännössä koko Museo Leikin energian hiilijalanjäljen. Museon käyttämä kaukolämpö oli tuolloin Fortumin tuottamaa ja siitä oli 40 % tuotettu uusiutuvilla energianlähteillä.

Museo Leikin sähkönkulutuksen kustannukset on olleet vuositasolla noin 1% Museon kokonaisbudjetista. Museo Leikki siirtyi lokakuussa 2024 Helenin vesisähköön, joka on kokonaan uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä. Helenin vesisähkö on ympäristömyönteinen valinta, jossa sähkö on tuotettu 100 % uusiutuvalla energialla. Vesisähkö-sopimuksen sähkö tuotetaan vesivoimalla. Kaikki vesisähkö on alkuperätakuun varmennettua. Vesisähkön hiilidioksidin ominaispäästö on 0 g/kWh ja käytetyn ydinpolttoaineen määrä 0 mg/kWh. Kokonaan uusiutuvaan energiaan siirtyminen tarkoittaa, että Museo Leikin hiilijalanjälki tulee tippumaan merkittävästi.

4.2 Matkustaminen

Museo Leikin omistuksessa ei ole autoja, satoja leikkiautoja lukuun ottamatta. Mahdolliset kuljetukset ja kulkemiset tapahtuvat henkilökunnan omilla autoilla tai tarvittaessa vuokrataan pakettiauto tms. Museo Leikkiin pääsee bussilla ja metrolla ja metrolta on alle 1 km kävelymatka ja lähimmältä bussipysäkiltä noin sadan metrin matka. Museo Leikkiin pääsee hyvin myös kävellen ja pyöräillen ja osa Museo Leikin työntekijöistä pyöräilee/kävelee työmatkat, joka säännöllisesti tai kausiluontoisesti. Työmatkojen määrä on Museo Leikissä varsin maltillista. Pidemmän työmatkat kuljetaan pääsääntöisesti junalla tai bussilla. Ulkomaille kohdistuvia työmatkoja on vain kerran tai pari vuodessa. Matkustamisen kulut yhteensä (kilometrikorvaukset, matkaliput, majoituskulut ja päivärahat) vastaavat 0,3 % Museo Leikin kokonaisbudjetista. Työmatkaliikennettä museon ja työntekijöiden kodin välillä pyritään laskemaan mahdollistamalla etätöiden tekoa.

Museo Leikin tavoitteena on kannustetaan omaa henkilökuntaa lisäämään työmatkapyöräilyä ja välttämään yksityisautoilua. Työmatkojen osalta pyritään vähentämään lentomatkestämistä vaativia yhteistyöhankkeita ja keskittämään kansainvälistä yhteistyötä maihin, joihin voi matkustaa maata pitkin. Etätöiden mahdollisuuksia ei voida kovin paljoa museon toimintatavan vuoksi enää lisätä, joten työmatkojen kulkuväline on keskeisessä roolissa. Museo Leikin tavoitteena voisi olla myös kävijöiden kannustaminen kestävämpiin museomatkoihin eli saapumaan museolle joko julkisilla, jalan tai pyörällä.

4.3 Hankinnat

Museo Leikin hankinnat voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin: tapahtumakulut, työpajat, tarjoilut, museon huolto, näyttelykulut, rekvisiitta, saniteetti- ja siivousmateriaalit, toimistomateriaalit ja tietotekniikka sekä museokaupan sisäänostot. Yleisötyön eli työpajojen ja tapahtumien kulut vastaavat yhteensä noin 1,5% Museo Leikin kokonaisbudjetista. Museon huolto ja näyttelyn hankintojen kulut vastaavat noin 3% kokonaisbudjetista. Museokaupan sisäänostojen osuus kokonaisbudjetista on noin 2%. Toimiston tietotekniikka ja laitteet sekä toimistotarvikkeiden hankinnan osuus kokonaisbudjetista on noin 0,5%. Sama prosenttiosuus koskee saniteettitilojen- ja siivousmateriaalien hankintoja.

Kaikkia hankintoja tehdessä pyritään noudattamaan Museo Leikin kestävien hankintojen ohjeistusta. Ennen hankintapäätöstä varmistetaan todelliset tarpeet eli pohditaan seuraavia vaihtoehtoja. Tarvitaanko oikeasti oma vai voidaanko hankinta lainata tai vuokrata. Löytyykö vastaava jo ennalta esim. oman rekvisiittavaraston tai kaappien syövereistä. Voiko hankinnan korvata korjaamalla jotain vanhaa tai uudistamalla sitä. Voiko uuden hankinnan sijasta käyttää kierrätysmateriaaleja tai luonnon materiaaleja. Lisäksi pohditaan voisiko laitteen tai tarvikkeet hankkia käytettyinä. Ruokaostoksissa ja tarjoiluissa suositaan lähellä tuotettua, reilua kauppaa, luomua, kausituotteita, hävikki- ja kasvispainotteista ruokaa. Pesuaineiden hankinnoissa suositaan ympäristömerkittyjä tuotteita. Museokaupan valikoimiin pyritään valitsemaan kotimaisia, kestäviä, laadukkaita ja ajattomia pitkän elinkaaren tuotteita.

4.4 Materiaalitehokkuus ja jätteet

Museo Leikissä pyritään jatkuvasti vähentämään jätteiden syntymistä ja edistämään kierrätystä. Paperin kulutusta vähennetään poistamalla asiakkaiden wc-tiloista käsipaperit syyskuun alusta 2024 alkaen. Käsipaperiannostelijat korvataan tästä eteenpäin asiakas wc-tiloissa Lindströmin käsipyyheannostelijoilla. Museo Leikki on jo vuosikausia hyödyntänyt henkilökunnan, museokaupan ja museon kahvilan erilaisia pakkausmateriaaleja yleisötyön työpajojen materiaaleina. Tätä perinnettä tullaan jatkamaan ja edistämään.

Museo Leikki on myös vuosikausia säästänyt erilaisten näyttelyiden ja tapahtumien materiaaleja, kalusteita ja muuta tarpeistoa ja hyödyntänyt niitä kerta toisensa jälkeen uudestaan. Myös tätä tarpeiston kiertotalouden perinnettä tullaan jatkossakin jatkamaan niin paljon kuin museon varastotilat antavat periksi. Lajittelu on Museo Leikissä hyvällä pohjalla ja monipuoliset jätteiden lajittelupisteet löytyvät niin yleisölle museon työpajatilasta kuin henkilökunnalle museon sosiaalituloista. Lajitteluun opastetaan kaikkia pajassa vierailevia päiväkotij- ja koululaisryhmiä sekä yleisöpajoissa yleisöä. Henkilökunta opastetaan

kierrättämään ja sosiaalilasta löytyy myös kirjalliset kierrätysohjeet. Museo Leikin jätteenkäsittelyn kulut vastaavat alle 7% kokonaiskuluista.

4.5 Vaaralliset aineet

Museon tehtävänä on luoda kokoelmille mahdollisimman pitkä elinkaari ja tämän vuoksi museossa käytetään hyvin vähän vaarallisia aineita. Museon kokoelmien konservoinnissa ei käytetä vaarallisia kemikaaleja. Museolle lahjoitetut esineet pakastetaan, mutta muut konservoinnit teetetään muualla. Tarvittaessa ongelmien ilmetessä museon tiloissa voidaan suorittamaan tuholaiistorjunta ulkopuolisen yrityksen toimesta, jolloin myös tämä yritys huolehtii kemikaalien käytön turvallisuustoimista. Näyttelyjen rakentamisen yhteydessä käytetään maaleja, liimoja ja liuottimia. Tarpeettomat ja vanhentuneet kemikaalit viedään kierrätysasemalle.

4.6 Vedenkulutus

Museo Leikin vedenkulutus on kiinteistön käyttöasteeseen verrattuna hyvin kohtuullisella tasolla. Museo Leikin yleisövessojen hanoissa on kosketuksen tunnistin, joka säätelee veden tuloa. Muissa toiminnoissa vettä kuluu lähinnä henkilökunnan sosiaalituloissa sekä pienimuotoisesti ruoanvalmistukseen ja astianpesukoneen käytössä. Museon tiloissa on lisäksi vuokralla kahvilayrittäjä, joka käyttää toiminnoissaan suurempia vesimääriä ruoanlaittoon ja tiskaukseen. Taloyhtiö seuraa vedenkulutusta lukemalla vesimittareita. Vedenkulutus vastaa noin 0,2% Museo Leikin kokonaisbudjetista. Huolimatta veden kohtuullisesta kulutuksesta kannustamme henkilökuntaa käyttämään vettä kohtuullisesti ja välttämään turhaa vedenkulutusta.

4.7 Työhyvinvointi, työturvallisuus, kehittäminen ja kehittyminen

Museo Leikissä työhyvinvointia edistetään panostamalla hyvää työilmapiiriin. Museo Leikki teki vuonna 2023 Turvallisemman tilan periaatteet, jotka ovat voimassa kaikissa museon tiloissa ja ne koskevat niin museon henkilökuntaa kuin museon kävijöitä. Museo Leikki on varsin pieni ja matala hierarkkinen työyhteisö. Pienessä työyhteisössä esimiehelle tai työkaverille on matala kynnyks kerton ongelmista. Tarvittaessa voidaan myös turvautua työterveyden palveluihin. Vakitukselle henkilökunnalle toteutettiin syksyllä 2024 työterveyshuollon teettämä työterveyskysely, jonka tulokset käsitellään henkilökunnan kanssa niiden selvittyä. Kaikki museon työntekijät ovat saaneet koulutuksen työturvallisuusasioista ja henkilökuntaa tiedotetaan ja koulutetaan turvallisuusasioista säännöllisesti. Museon kehittämiseen ja työntekijöiden kouluttautumiseen suhtaudutaan Museo Leikissä positiivisesti. Henkilökunnan kouluttautumista tuetaan ja erilaisiin koulutuksiin osallistumista suositellaan. Osa-aikaisille oppaille järjestetään useaan

kertaan vuodessa koulutuksia museon uusista näyttelyistä ja palveluista. Pienessä museossa erilaisia aloitteita, ideoita ja ongelmia tuodaan esiin varsin rohkeasti ja niitä käsitellään henkilökunnan kokouksissa sekä arjen työn keskellä joustavasti.

4.8 Asiakslähtöisyys

Museo Leikki pyrkii olemaan hyvin asiakaslähtöinen toiminnassaan. Museo Leikin nettisivuilla on web-lomake, jolla voi antaa asiakaspalautetta milloin vain. Myös Google Business In ja Facebookin kautta tulee asiakkaiden arvosteluita sekä palautetta. Kaikille Museo Leikin palveluita varanneille lähtee palvelun jälkeen automaattisesti palautelomake. Tapahtumissa ja palveluiden yhteydessä saadaan asiakkailta paljon suullista palautetta toiminnan yhteydessä. Myös toiminnan suunnitteluvaiheessa pyritään ottamaan huomioon kävijöiden toiveita ja ottamaan kävijät mukaan suunnitteluun tai testaamaan uusia palveluita. Museo Leissä tehdään vähintään joka toinen vuosi laajempi asiakastytyväisyyskysely, jolla kerätään kohdennetusti eri asiakasryhmien mielipiteitä ja toiveita museosta ja sen palveluista. Edellinen kysely teetettiin vuodenvaihteessa 2022-2023 ja seuraava toteutetaan vuodenvaihteessa 2024-2025.

5. Loppukartoituksen suunnittelu ja toteutus

Museo Leikin kestävän kehityksen ohjelma on päivittyvä dokumentti, johon tehdään lisäksi aina tarvittaessa mikäli henkilökunnalta tai sidosryhmiltä nousee päivitystarpeita. Kuitenkin vähintään kerran vuodessa tarkastellaan päivitysten tarpeet aina Hiilifiksiu -järjestö laskennan ja raportoinnin yhteydessä.

Ympäristövastaava ottaa kestävän kehityksen ohjelman päivityksen henkilökunnan kokouksen esityslistalle seuraavan kerran loppuvuodesta 2024. Tällöin Museo Leikin kestävän kehityksen työn tuloksista kerrotaan koko vakituiselle henkilökunnalle ja samalla suunnitellaan yhdessä seuraavan vuoden toimia.

Museo Leikillä on tahtotila tulla kestävän kehityksen edelläkävijäksi. Yksi haaste saattaa olla saada koko nykyinen ja tuleva henkilökunta kokemaan kestävän kehityksen ohjelma tarpeelliseksi ja ottamaan sen edelleen kehittämisen omaksi asiakseen. Toinen haaste on museon pienet taloudelliset resurssit, sillä moni kestävän kehityksen toimi vaatisi taloudellisia panostuksia ja kalliimman vaihtoehdon valitsemista. Haasteena on myös se miten kestävän kehityksen toimia saadaan edistettyä kiinteistössä, jossa museo toimii. Kiinteistö kun on vuokralla ja yhteiskäytössä toisen museon kanssa. Täten kaikkia kiinteistöön liittyviä asioita pitää aina tehdä yhteisymmärryksessä vuokranantajan ja kiinteistöä käyttävän toisen museon kanssa. Lisäksi kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista vaikeuttaa Museo Leikin pieni ja hyvin ylityöllistetty vakituinen henkilökunta. Tahtotilasta huolimatta kiinteistön hallinta-asiat, taloudelliset- ja henkilöresurssit voivat aiheuttaa ongelmia tavoitteiden saavuttamiselle.

Museo Leikin kestävien hankintojen ohjeet (Liite 1)

1. Ennen hankintapäätöstä varmistetaan todelliset tarpeet:
 - a. Tarvitaanko oma vai voidaanko lainata tai vuokrata?
 - b. Löytyykö vastaava jo ennalta? Voiko vanhan korjata tai uudistaa?
 - c. Voiko uuden sijasta käyttää kierrätysmateriaaleja tai luonnon materiaaleja?
2. Hankitaan laitteet ja tarvikkeet käytettyinä aina kun mahdollista.
3. Ruokaostoksissa suositaan lähellä tuotettua, reilua kauppaa, luomua, kausituotteita, hävikki- ja kasvispainotteista ruokaa.
4. Suositaan ympäristömerkittyjä tuotteita (pesuaineet, paperit, laitteet jne.).
5. Museokaupan valikoimissa suositaan kestäviä, laadukkaita ja ajattomia pitkän elinkaaren tuotteita.
6. Suositaan mahdollisimman vähän pakattuja tuotteita.

Museo Leikin materiaalitehokkuuteen ja jätteisiin liittyvä ohjeistus (Liite 2)

- Lajittelemme jätteet oikein : paperi, pahvi, muovi, metalli, lasi, biojäte, polttokelpoinen ja ongelmajäte.
- Käytämme näyttelyiden ja tapahtumien materiaaleja ja tarpeista aina uudelleen
- Käytämme luovasti kierrätysmateriaaleja työpajoissa
- Tulostamme kaksipuoleisesti aina kun mahdollista ja vältämme turhaa tulostamista

Kestävän kehityksen tavoitteet Museo Leikissä toimintakaudelle kaudelle 2024-2025 (Liite 3)

1. Paperijätteen vähentäminen

Museo Leikissä vähennetään paperin kulutusta poistamalla asiakkaiden wc-tiloista käsipaperit syyskuun alusta 2024 alkaen. Käsipaperiannostelijat korvataan tästä eteenpäin asiakas wc-tiloissa Lindströmin käsipyyheannostelijoilla.

2. Kestävän kehitys teemaisten pedagogisten palveluiden lisääminen

Museo Leikkiin tulee syksyllä 2024 valikoimiin alakouluille ja yläkouluille räätälöidyt kestävä kehitys teemaiset pakopelit. Sosiaalista kestävyyttä vahvistetaan erityisesti yläkouluille räätälöidyissä Queer vierailuissa. Kummatkin ovat tilattavissa espoolaisille kouluryhmille maksutta KULPS:n mielin määrin palveluna lukuvuonna 2024-2025. Queer opastusta ylä- ja toisen asteen koulujen on mahdollista tilata maksutta ja pakopeli on tulossa Museo Leikin maksullisten palveluiden tarjontaan vuonna 2025.

3. Kemikaalien vähentäminen

Museo Leikin kolme kertaa viikossa toteutettavassa kiinteistön siivouksessa vähennetään myrkkujen käyttöä. Museo Leikissä aloittaa syyskuussa 2024 uusi siivousyrittäjä, jolta on tilattu myrkytön siivous. Museon viikoittaiset siivoukset tehdään tästä eteenpäin myrkyttömästi UltraH2O-puhdasvedellä. UltraH2O by OrboTech valmistetaan deionisoimalla ja suodattamalla tavallinen vesi. Kemikaalivapaa siivous vähentää ympäristön kuormitusta.

4. Vihreään sähkөөn siirtyminen

Museo Leikki siirtyi lokakuussa 2024 Helenin Vesisähkөөn, joka on kokonaan uusiutuvalla energialla tuotettua sähkөө. Helenin vesisähkö on ympäristömyönteinen valinta, jossa sähkö on tuotettu 100 % uusiutuvalla energialla. Vesisähkö-sopimuksen sähkö tuotetaan vesivoimalla. Kaikki vesisähkö on alkuperätakuin varmennettua. Vesisähkөөn hiilidioksidin ominaispäästö on 0 g/kWh ja käytetyn ydinpolttoaineen määrä 0 mg/kWh

5. Kestävämmät hankinnat

Kestävien hankintojen ohjeistusta noudatetaan kaikissa museon hankinnoissa. Tämä sisältää materiaalien käytön, kierrätyksen ja ympäristöystävällisten tuotteiden valinnan.

6. Jätteet ja materiaalitehokkuus

Kierrätystä pyritään helpottamaan ja tehostamaan asianmukaisten keräyslaatikoiden hankkimisella myös sosiaali- ja toimistotiloihin. Jätteiden syntymistä pyritään vähentämään ja jätteiden käyttämistä työpajoissa jatketaan. Käytettävien materiaalien valinnassa suositetaan kierrätystä ja luonnonmateriaaleja.

